Scientific Journal of Nursing, Midwifery and Paramedical Faculty, 2020; Vol 6(1), Summer, pp14-28.

Exploring the Professionalism Concept from the Perspective of Students of Emergency Care

Farzaneh Zarei[1*], Ronak Shahoi[2]

1- MSc in Medical Education, Paramedical department, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

2- Assistant Professor in Midwifery, Department of Midwifery, Faculty of Nursing and Midwifery, Kurdistan University of Medical Sciences. Sanandaj, Iran.

***Corresponding author:** Farzaneh Zarei, **Email:** siafar4149@gmail.com

Received: 20 Oct 2019 **Accepted:** 02 Mar 2020

Abstract

Background & Aim: Being a professional is one of the fundamental concepts of nursing and care, and professional self-understanding is the first important step toward acting morally in a profession. This study aimed to explore the perspective of students of emergency care regarding the professionalism concept.

Materials & Methods: This qualitative research was performed on 10 students of emergency care. Data were collected using semi-structured interviews until reaching data saturation. The interviews were transcribed and their texts were evaluated several times, followed by coding and classification of the contexts by content analysis method.

Results: Data analysis led to the extraction of three main categories (definition of professionalism, the importance of professionalism and characteristics of professionals) and 15 subcategories (social benefits, peace, justice, a necessity for medical emergency, reduced errors, safety observance, improvement of quality, doing the tasks accurately, accountability, taking the patient's situation into account, accurate performing of procedures, up-to-date and sufficient knowledge, proper communication, management, and a good mood).

Conclusion: The themes revealed based on the results of the present study demonstrated students' meticulous attention to the topic of professionalism. These individuals had reached important perceptions in this regard despite a lack of specialized study or specific training in this area, which was considerable. In fact, the students pointed out most items shown in the professionalism charter. However, some factors were overlooked by students, including excellence and honor. Therefore, it is recommended that professionalism be included in the curriculum of these individuals.

Keywords: Professionalism, Qualitative Content Analysis

How to cite this article:
Zarei F, Shahoi R. Exploring the Professionalism Concept from the Perspective of Students of Emergency Care. Scientific Journal of Nursing, Midwifery and Paramedical Faculty. 2020: 6(1):14-28.
URL: http://sjnmp.muk.ac.ir/article-1-286-fa.html

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

Copyright © 2020 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

تبیین مفهوم حرفه ای گری از دیدگاه دانشجویان فوریتهای پزشکی

فرزانه زارعی*[1]، روناک شاهوی[2]

۱-مربی، گروه فوریت‌های پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

۲-دانشیار، گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

نویسنده مسئول: فرزانه زارعی، ایمیل: siafar4149@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ **تاریخ پذیرش:** ۱۳۹۸/۱۲/۱۲

چکیده

زمینه و هدف: حرفه‌ای شدن از مفاهیم بنیادی و پایه‌ای پرستاری و مراقبت است و در مسیر اخلاقی عمل کردن شاغلین یک حرفه، خود فهمی حرفه‌ای بسیار مهم و اولین گام است. مطالعه حاضر با هدف تبیین دیدگاه دانشجویان رشته فوریت‌های پزشکی در مورد مفهوم حرفه‌ای گری انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه کیفی ۱۰ نفر از دانشجویان رشته فوریت‌های پزشکی مشارکت نمودند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه نیمه ساختارمند تا رسیدن به اشباع داده‌ها استفاده شد. مصاحبه‌ها پیاده‌سازی شد و متون حاصله به‌دقت و بارها بررسی و با روش تحلیل محتوا کدگذاری و طبقه‌بندی شدند.

یافته‌ها: از تحلیل داده‌ها ۳ طبقه اصلی (تعریف حرفه‌ای گری، اهمیت حرفه‌ای گری و مشخصات فرد حرفه‌ای) و ۱۵ طبقه فرعی (منفعت اجتماعی، آرامش، عدالت، ضرورتی برای فوریت پزشکی، کم شدن اشتباهات، رعایت ایمنی، ارتقاء کیفیت، انجام صحیح وظایف، مسئولیت‌پذیری، در نظر گرفتن بیمار، اجرای صحیح پروسیجرها، علم و اطلاعات کافی و به روز، ارتباط خوب، مدیریت و اخلاق حسنه) استخراج گردید.

نتیجه‌گیری: مضامینی که از داده‌های این مطالعه پدیدار شد نشان‌دهنده دقت و توجه خاص دانشجویان به موضوع حرفه‌ای گری است که علی‌رغم اینکه مطالعه تخصصی نداشتند یا آموزش خاصی ندیده بودند اما به ادراکات مهمی در این زمینه رسیده بودند که قابل‌توجه بود. دانشجویان به اکثر موارد در منشور حرفه‌ای گری اشاره داشتند. مواردی مانند تعالی و افتخار اصلاً بیان نشدند و برخی موارد نیز خیلی موردتوجه دانشجویان نبود. لذا به نظر می‌رسد توجه و اهتمام بیشتر به آموزش حرفه‌ای گری به عنوان واحد درسی مجزا ضروری باشد.

کلیدواژه‌ها: حرفه‌ای گری، تحلیل محتوای کیفی

مقدمه

علوم پزشکی از دیرباز جزو مشاغلی بوده است که می‌بایست قواعد یک حرفه را دارا باشد. کسانی که در حرف علوم پزشکی خدمت می‌کنند به دلیل دانش و مهارتی که در این زمینه کسب می‌کنند مسئولیت حفظ و ارتقاء سلامتی جامعه را عهده‌دار می‌شوند؛ بنابراین در مقابل این مسئولیت بزرگ، وکیل عموم جامعه هستند؛ یعنی جامعه به این خدمتگزاران که هدف اصلی خود را تأمین سلامتی می‌دانند و آن را بر منافع خود ترجیح می‌دهند، اعتماد می‌کند. از همین‌جا اهمیت حرفه‌ای گری در حرفه پزشکی مشخص می‌شود. چیزی که در سوگندنامه فارغ‌التحصیلی مؤکداً به ابعاد مختلف آن پرداخته می‌شود (۱-۳). نظام اخلاقی علم و آموزش عالی منعکس‌کننده هنجارهای درونی علمی، حرفه‌ای و احساس تعهد اخلاقی از سوی خود حرفه‌ای‌ها و نهادهای تخصصی آن‌هاست و پایه و اساس آن خود

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

فهمی حرفه‌ای و عبور از مفهوم معیشتی کسب‌وکار علمی است. ارزش‌ها و منش‌های اخلاقیات حرفه‌ای علمی، نه بر اساس الگوی فرهنگ‌سازی از بالا، بلکه با الگوی شیوع و انتشار درون‌زا در بستر فعالیت‌های خودجوش از سوی نهادهای حرفه‌ای دانشگاه‌ها توسعه می‌یابد (۴، ۵). موضوع میزان توانمندی حرفه‌ای یکی از دغدغه‌های متولیان سلامت در کشورهای مختلف است (۶). حرفه‌ای شدن از مفاهیم بنیادی و پایه‌ای پرستاری و مراقبت است و این پدیده حاصل تعامل فرد، محیط کاری و ارتباطات بین فردی است (۷). در مسیر اخلاقی عمل کردن شاغلین یک حرفه، خود فهمی حرفه‌ای بسیار مهم و اولین گام است. این مسئله امری بدیهی است که یک گروه در یک شغل منحصربه‌فرد مخصوص، شغلی که زندگی انسان‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد باید عملکرد خود را به‌صراحت تعریف کند (۸). دانشگاه‌ها به عنوان نهاد تولیدکننده و انتقال‌دهنده دانش و تأمین‌کننده نیروی انسانی متخصص در جامعه وظیفه دارند به‌طور مستمر به بررسی وضعیت موجود خود پرداخته و با تحلیل مسائل به راهکارهای عملی برای ارتقاء کیفیت آموزش دست یابند (۹). اخلاق حرفه‌ای یا حرفه‌ای گری ناظر بر اجرای ارزش‌های اخلاقی است. این مهم متأسفانه در کوریکولوم آموزشی دانشجویان علوم پزشکی بسیار کم‌رنگ است (۱۰). در دانشجویان گروه پزشکی فقط دانسته‌های علمی و عملی ارزیابی می‌شوند اما همه اذعان دارند که بعد حرفه‌ای گری بسیار تأثیرگذارتر است و باید بیش‌ازپیش مورد توجه قرار بگیرد و قبل از فارغ‌التحصیلی ارزیابی شود (۱). گروه علوم پزشکی در تعامل مستقیم با بیماران و سایر همکارانشان هستند و ارائه خدمت به جامعه که هدف اصلی این گروه است تحت تأثیر مستقیم این تعاملات و ارتباطات قرار دارد (۱۱). خدمات فوریت‌های پزشکی در حیطه پیش بیمارستانی و در محیط‌های مختلف کاری و خصوصی مردم انجام می‌شود و البته بنا به اقتضای شغلی و حرفه‌ای در شرایط پراسترس اورژانسی صورت می‌گیرد. در شرایط پیش بیمارستانی امکان دسترسی سریع به تجهیزات و امکانات پیشرفته پزشکی مقدور نیست و در بسیاری موارد تعدد مصدومان و همراهان شرایط را سخت‌تر می‌کند؛ بنابراین به نظر می‌رسد حرفه‌ای عمل کردن و برخورد نمودن در این گروه از مستخدمین علوم پزشکی حائز اهمیت بسیار است. در مطالعات متعدد به این موضوع پرداخته شده و مطالعات زیادی برای آموزش‌های ضمن خدمت در این حوزه صورت گرفته است (۱،۷،۱۱).

کوچک‌ترین علامت یا نشانه‌ای از عدم مسئولیت و بی‌کفایتی و یا بی‌تفاوتی در اجرای خدمات، لطمه بزرگی به ارائه خدمات وزارت بهداشت خواهد بود. لذا بسیار مهم است تا در کنار انتقال دانش و مهارت به دانشجویان فوریت‌های پزشکی، احساس مسئولیت و حرفه‌ای بودن در آنان شکل گرفته و تقویت شود. به نظر می‌رسد در مورد دانشجویان گروه پزشکی کمتر تلاش شده تا قبل از ورود به عرصه کار در زمینه حرفه‌ای گری در رشته خود به ثبات رسیده باشند. لذا هدف از این مطالعه تبیین دیدگاه دانشجویان ترم آخر فوریت‌های پزشکی در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کردستان در مورد مفهوم حرفه‌ای گری بود تا دیدگاه دانشجویان فوریت‌های پزشکی در مورد حرفه‌ای عمل کردن و تجارب آنان در این زمینه تدوین گردد.

مواد و روش‌ها

این مطالعه کیفی از مهرماه سال ۱۳۹۷ تا خرداد ۱۳۹۸ با هدف تبیین دیدگاه دانشجویان فوریت‌های پزشکی در مورد مفهوم حرفه‌ای گری انجام شد. محیط پژوهش مراکز آموزشی درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

کردستان بود که دانشجویان در آن کارآموزی در عرصه را می‌گذراندند. نمونه‌گیری به‌صورت هدفمند بود و از بین دانشجویان ترم آخر فوریت‌های پزشکی دعوت به عمل آمد. دانشجویانی که اظهار علاقه و تمایل نمودند انتخاب شدند. قبل از شروع مصاحبه در مورد هدف مطالعه توضیح داده شد و با توافق شرکت‌کنندگان زمان و مکان مصاحبه تعین می‌شد. ملاک اتمام نمونه‌گیری هم اشباع کامل داده‌ها بود تاجایی که در روند مصاحبه‌ها داده جدیدی ایجاد نمی‌گردید. ۱۰ مورد مصاحبه انجام شد. زمان مصاحبه‌ها بین ۳۰ الی ۹۰ دقیقه متغیر بود. قبل از مصاحبه در مورد شرکت در این مطالعه و استفاده از داده‌هایی که در اختیار محققین قرار می‌دادند و ثبت و ضبط گفتگوها، از دانشجویان رضایت گرفته می‌شد. مصاحبه‌ها به‌صورت نیمه ساختارمند در اتاق کاملاً آرام و بدون هیچ‌گونه عوامل مداخله‌ای مانند ورود و خروج افراد یا زنگ تلفن صورت می‌گرفت. شروع مصاحبه با سؤالات کلی مبتنی بر هدف پژوهش (مفهوم حرفه و حرفه‌ای گری) شروع می‌شد و سپس با توجه به روند مصاحبه و بر اساس پاسخ‌ها و تحلیل هم‌زمان داده‌ها، سؤالات جزئی‌تر پرسیده می‌شد. چند سؤال کلیدی هم در تمام مصاحبه مطرح می‌شد: تعریف حرفه‌ای گری چیست؟ وقتی می‌گوییم فردحرفه ای چه چیزی به ذهنتان متبادر می‌شود؟ مشخصات یک فرد حرفه‌ای چیست؟

برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای کیفی استفاده شد (۱۲، ۱۳). این رویکرد برای مطالعاتی استفاده می‌شود که هدف آن توصیف یک پدیده است. در مرحله اول مصاحبه‌ها توسط محقق چندین مرتبه گوش داده شد و سپس تایپ و پیاده شد. بعد از چندین بار خواندن متون واحدهای معنایی استخراج گردید سپس واحدها از نظر تشابه و تفاوت مفهومی با یکدیگر مقایسه شدند. کدهای مشابه در یک خوشه قرار گرفتند و در نهایت خوشه‌های مشابه یک طبقه را تشکیل دادند. با مقایسه طبقات با یکدیگر و تأمل دقیق و عمیق روی آن‌ها محتوای نهفته درون داده‌ها به عنوان درون‌مایه مطالعه عیان گردید (۱۵،۱۴). به منظور افزایش اعتبار یافته‌ها علاوه بر تخصیص زمان کافی برای جمع‌آوری داده‌ها، سعی شد با استفاده از تنوع در شرکت‌کنندگان اعتبار یافته افزایش یابد؛ بنابراین هم از دانشجویان ترم آخر کارشناسی ناپیوسته که سوابق کاری داشتند و هم دانشجویان ترم آخر کاردانی که سوابق کاری نداشتند استفاده شد. متون مصاحبه و مراحل تحلیل مورد بازنگری همکاران قرار گرفت. تمام مراحل تحقیق نیز با جزئیات و ثبت دقیق نقل‌قول‌های شرکت‌کنندگان در فایل ورد و صوتی آماده گردید تا سایر محققان قادر به پیگیری داده‌ها باشند؛ و آن‌ها را مورد ارزیابی و قضاوت قرار دهند. بعد از اتمام مصاحبه متن نوشته‌شده دوباره مورد بازبینی شرکت‌کننده قرار می‌گرفت و تائیدیه شرکت‌کننده دریافت می‌گردید. از نظر ملاحظات اخلاقی نیز در ابتدای مصاحبه به تمامی شرکت‌کنندگان از سوی محقق این اطمینان خاطر داده می‌شد که مصاحبه‌ها محرمانه خواهد بود و هیچ‌گونه نام و نشانی در تحلیل و انتشار داده‌ها و یافته‌ها استفاده نخواهد شد و هرلحظه در هر زمان از تحقیق در صورت تمایل، شرکت‌کننده می‌تواند از مطالعه خارج شود و درخواست حذف مصاحبه را بنماید (کد اخلاق: IR.MUK.REC.1397.062).

یافته‌ها

مضامینی که از داده‌های این مطالعه پدیدار شد همگی نشان‌دهنده دقت و توجه خاص دانشجویان به موضوع حرفه‌ای گری است که علی‌رغم اینکه مطالعه تخصصی نداشتند یا آموزش خاصی ندیده بودند اما به ادراکات

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

مهمی در این زمینه رسیده بودند که قابل‌توجه بود. فراگیران در بیان مفهوم حرفه‌ای گری به ابعاد مختلف آن پرداختند. درون‌مایه‌های استخراج‌شده (طبقه‌های اصلی) عبارت‌اند از: تعریف حرفه‌ای گری، اهمیت حرفه‌ای گری و مشخصات فرد حرفه‌ای که در جدول شماره ۱ بیان شده است. همچنین برای تبیین هریک از مضامین نمونه‌هایی از نقل‌قول‌های مستقیم شرکت‌کنندگان در قالب ۳ جدول (۲ تا ۴) آورده شده است.

جدول شماره ۱ - خلاصه طبقه‌های اصلی و فرعی

طبقه اصلی	طبقه فرعی	زیر طبقات	
اهمیت حرفه‌ای گری	منفعت اجتماعی		
	آرامش		
	عدالت		
	ضرورتی برای فوریت پزشکی		
	کم شدن اشتباهات		
	رعایت ایمنی		
	ارتقاء کیفیت		
تعریف حرفه‌ای گری	انجام صحیح وظایف	قانونمندی	
		انجام درست کار	
		به روز بودن	
		رعایت استانداردها	
	مسئولیت‌پذیری	خلاقیت	
		مسئولیت‌پذیری	
		احترام به رشته	
		علاقه‌مندی	
		رعایت ایمنی	
		تعهد	
	در نظر گرفتن بیمار	تجربه	
		رعایت اخلاق	
		احترام به انسان	
		برقراری ارتباط خوب	
مشخصات فرد حرفه‌ای	اجرای صحیح	خوب کار کردن	حفظ ایمنی
		قانونمندی	تجربه
		دقت	سرعت عمل
	علم و اطلاعات کافی و به روز	به روز بودن	
		تجربه	
	ارتباط خوب	ارتباط خوب	
		ظاهر آراسته	
	مدیریت	در نظر گرفتن شرایط	قانع بودن
		جدیت	خلاقیت
		مدیریت صحنه	اعتماد به نفس

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

	اخلاق حسنه	هدفمندی	آرامش
		الگو بودن	فداکاری
		صداقت	با اخلاق بودن
		انصاف	اعتماد به نفس
		آرامش	
	مسئولیت‌پذیری	مسئولیت‌پذیر	همکاری
		علاقه‌مند	آمادگی جسمی و روانی
		قابل‌اعتماد	آرامش
		آینده‌نگر	دقت

جدول شماره ۲- طبقه اصلی اهمیت حرفه‌ای گری

طبقه اصلی	طبقه فرعی	پیام اصلی	واحد معنایی	کد مصاحبه
اهمیت حرفه‌ای گری	منفعت اجتماعی	حرفه‌ای کار کردن به نفع فرد و مددجو است	موقعی که داره حرفه ای برخورد می کنه و حرفه ای داره شغلشو پیش می بره هم به نفع اولا خودشه بعدا به نفع مددجو و مصدومه	۶
		دانشجوی فوریت پزشکی به خاطر آموزشی که دیده در قبال جامعه مسئول است و باید کمک کند	من بخاطر آموزشایی که دیدم مجبورم در قبال این جامعه که باید کمک بکنم به مردم خودم به همنوعام به همزبونام	۸
	آرامش	حرفه ای کار کردن ایجاد آرامش می کنه	موقعی که داره حرفه ای برخورد می کنه خوب قطعا خودش حتما آرامش بیشتری داره	۶
	عدالت	در صورتی که حرفه ای عمل نشود توازن مسئولیت ها و عدالت کاری هم رعایت نخواهد شد وافراد مسئولیت پذیر متحمل بار بیشتری خواهند شد	همکاری که داره کارشکنی می کنه کل یعنی شاید بگم ۸۰ یا ۹۰ درصد اون ماموریت رو داره رو دوش من می اندازه و منم واسه اینکه کم کاری نشه واسه مددجو واسه خانواده مددجو مجبورم تو اون ماموریت اینو تحمل کنم این باری که از دوش اون برداشته شده رو دوش منه مجبورم به خاطره مددجو و به خاطر خانواده مددجو مجبورم اینو تحمل کنم	۶
	ضرورتی برای فوریت پزشکی	حرفه ای کار کردن در فوریت پزشکی خیلی مهم است فوریت پزشکی خط اول درمان محسوب می شود و تعداد افراد تیم فوریت پزشکی حداکثر دو نفر است و شرایط هم شرایط بحرانی است. فوریت پزشکی حتما باید بصورت حرفه ای کار کند	حرفه ای کار کردن تو فوریت پزشکی خیلی مهمه چون که ما مرحله اول خط درمان هستیم و هم تعدادمون کمه و دو نفر سرصحنه می ریم و اینکه بحرانی ترین شرایطه وباید حرفه ای باشیم و باید کاملا اشراف داشته باشیم به موضوعی که آموزش دیدیم	۸
	کم شدن اشتباهات	اشتباهات در صحنه فوریت های پزشکی گاهی قابل جبران نیست	ما حتما باید حرفه ای باشیم ۱۰۰٪ چونکه جون مریض تو دستای ماس و اگه حرفه ای نباشیم درسته شاید نفهمن ولی عذاب وجدان هستش خونواده روباید در نظر بگیریم شاید منم اصلا حواسم نبود و اینو می زدیم برای مریض ممکن بود مریض از دست بره و اصلا هیچ کس هم	۷

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

		نفهمه که ما این کارو کردیم اما عذاب وجدان تا آخر عمر داریم	
رعایت ایمنی	فرد هر چه حرفه ای تر بیشتر رعایت می کند چون بیشتر متوجه عواقب کارها است	هرچی حرفه ای تر باشه بایدبیشتر رعایت کنه چونکه بیشتر متوجه می شه که این عفونت ها ممکنه چه تاثیراتی داشته باشه	۸
ارتقاء کیفیت	باید تلاش کنیم کیفیت عملکرد حرفه ای را بالا ببریم	ما باید تلاش کنیم کیفیت عملکرد حرفه ای رو بالا ببریم	۱۰

جدول شماره ۳ – طبقه اصلی تعریف حرفه ای گری

طبقه اصلی	طبقه فرعی	زیر طبقات	پیام اصلی	واحد معنایی
تعریف حرفه ای گری	انجام صحیح وظایف	قانونمندی	یعنی در نظر داشتن قانون	حرفه ای گری یعنی اون قوانین و اون خط مشی که واست تعیین شده رو بتونی به نحو احسن یعنی در حد توان اونو درنظر بگیری و به بهترین کیفیت انجام بدی (مصاحبه ۴)
		انجام درست کار	انجام وظایف به نحو احسن و تمام و کمال	همون وظایفی که تو کارآموزی به عهده طرف میذارن اگه بتونم به نحو احسن و تمام و کمال انجام بدم به نظرم اون خودش یک نوع کار حرفه ایه (مصاحبه ۳)
		به روز بودن	حرفه ای گری یعنی بر اساس علم کار کردن	یه چیزایی مثل آی وی گرفتن دیگه با تجربه بدست می اد ولی بعضی چیزا باید علمی باشه مثل سی پی آر.۲۰۰۵ می گفتن ای بی سی ولی الان می گن سی ای بی اینو دیگه یه انجمن جهانی اومده اینو تائید کرده منم باید تابع اون باشم (مصاحبه ۴)
			حرفه ای گری یعنی به روز بودن	
		رعایت استانداردها	براساس استانداردها کارکردن	حرفه ای گری یعنی اون علمی که کسب کردی یا اون چیزایی که طبق استانداردکل دنیا یا همون شغلی که انتخاب کردی استانداردهایی داره حرفه ای گری یعنی اون قوانین و اون چیزایی که تو اون حرفه به عنوان قاون یا به عنوان اون خط مشی که واست تعیین شده اونارو بتونی به نحو احسن یعنی در حد توان اونو درنظر بگیری و به بهترین کیفیت انجام بدی (مصاحبه ۴)
		خلاقیت	خلاقیت و مسئولیت حفظ جان بیمار یعنی حرفه ای گری	شنیدیم که یکی از تکنسین ها رفته سر صحنه رگه کاروتید مریضو بریدنه و او تونسته با یه لوله تراشه ساپورتش کنه. لوله تراشه رو طوری گذاشته که خون هدر نشه خون بند بیاد تا منتقلش می کنه. این نشون می ده که حرفه ایه فرد (مصاحبه ۵)
	مسئولیت پذیری	احساس مسئولیت	حرفه ای گری یعنی احساس مسئولیت	مثلا ما به عنوان فوریت پزشکی شاید یک وقتهایی سر کار نباشیم ولی با صحنه ای برخورد کنیم باید تو اون صحنه ها یه حالت اون سرکارمونو داشته باشیم یعنی احساس مسئولیت کنیم (مصاحبه ۹)
		احترام به رشته	حرفه ای گری یعنی احترام به رشته	در واقع ... احترام به کارمون در واقع ... واسه اینکه به رشته خودش احترام بذاره باید حرفه ای باشه (مصاحبه ۵)
		علاقمندی	از دل و جان علاقه داشتن	آدم از دل و جون علاقه داشته باشه و هم اون چیزی که در توان داره انجام بده واسه حرفه اش (مصاحبه ۶)
		رعایت ایمنی	حفظ امنیت خود یعنی حرفه ای گری	اول از همه امنیت خودمون در اولویت قرار داره پس باید امنیت خودمونو تامین کنیم (مصاحبه ۹)
		تعهد	مسئولیت پذیری، تعهد به اصول	حس مسئولیت پذیری و تعهد به اصول هست که ما باید به یک

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

		کاری	اصولی متعهد باشیم (مصاحبه ۱۰)
	تجربه	حرفه ای گری با تجربه بدست می آید	حرفه ای گری می تونه با تجربه و پشتکار و تلاش بدست بیاد (مصاحبه ۲)
	رعایت اخلاق	اخلاق خوب	اخلاق خوب و ارتباط خوب و اطلاعات علمی خوب در مورد مریض اورژانس این سه رکن اساسی برای حرفه ای گری است (مصاحبه ۷)
درنظر گرفتن بیمار	احترام به انسان	احترام به انسان بودن همه افراد بدون در نظر گرفتن مرتبه اجتماعی انها	واسم فرق نمی کنه اون انسان چی باشه معتاد باشه یا یه پزشک باشه. آخرین کیسی که داشتیم تو پایگاه یه پزشک بود همون کاری رو براش انجام دادیم که واسه یه مرد عادی انجام می دادم. در اینجور مواقع فقط استرس دارم برای اینه که جون مریض حفظ بشه (مصاحبه ۵)
	برقراری ارتباط خوب	حرفه ای گری یعنی برخورد با مریض و همراه مریض	شاید قبل هر چیز به این برمی گرده که چطور بتونی با مریض و همراه مریض برخورد کنی (مصاحبه ۷)

جدول شماره ٤ – طبقه اصلی مشخصات فرد حرفه ای

طبقه اصلی	طبقه فرعی	زیر طبقات	پیام اصلی	واحد معنایی
مشخصات فرد حرفه ای	اجرای صحیح پروسیجرها	خوب کار کردن	فرد حرفه ای در کارش مسلط است	تو کارشون واقعا مسلط بودن یعنی کارشونو به درستی انجام می دادن (مصاحبه ۹)
		قانونمندی	براساس دستورالعمل و قوانین کار می کند	سعی می کنه تا اون جایی که امکان داره کارشو خوب انجام بده به نحو احسن طبق اون دستورالعملی که ازش می خوان (مصاحبه ۱)
		دقت	فرد حرفه ای کارش را با دقت انجام می دهد	کاراشو سریع و بادقت انجام می ده (مصاحبه ۸)
		حفظ ایمنی	حفظ ایمنی خود و مریض	ایمنی خودش و ایمنی مریضو رعایت کنه ایمنی کارو (مصاحبه ۲)
		تجربه	از هر موردی می آموزد و تجربه کسب می کند	انواع و اقسام کیس ها را می آموزد و تجربه کسب می کند. کیس ها خیلی متنوع هستند (مصاحبه ۷)
		سرعت عمل	عدم اتلاف زمان و سرعت عمل	در سریعترین وقت ممکن وارد آمبولانس بشه و بدون هیچ کم و کاستی به محل ماموریت برسه (مصاحبه ۶)
		جدیت	جدیت در کار	در کار جدی باشد، کسی که حرفه ای نباشد سرسری رد میشود. بصورت انتخابی از آموزشهایش انجام میدهد و کلا آنچه را یاد گرفته را تمام و کمال انجام نمیدهد (مصاحبه ۲)
	علم و اطلاعات کافی	به روز بودن	فرد حرفه ای تابع استانداردهای علمی جهانی هست	چیزایی مثل آی وی گرفتن دیگه با تجربه بدست می اد ولی بعضی چیزا باید علمی باشه مثل سی پی آر ۲۰۰۵ می گفتن ای ی سی ولی الان می گن سی ای بی اینو دیگه یه انجمن جهانی اومده اینوتائید کرده منم باید تابع اون باشم (مصاحبه ۴)
		تجربه	فرد حرفه ای باتجربه و	توی پایگاه یکی هست حرفه ایه واقعا همیشه می ریم ازش سوال می پرسیم

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

		پاسخگوست	از تجربیاتش یاد می گیریم (مصاحبه ۵)
ارتباط خوب	ارتباط خوب	فرد حرفه ای ارتباط خوبی دارد	اخلاق خوب از ارتباط شروع می شه تا رعایت حق بیمار. ایشون می اومد و به بهترین شیوه بیمار رو آروم می کرد و کاراشو انجام می داد ولی اگه ما بودیم نمی تونستیم واقعا و این خیلی به ما کمک کرد (مصاحبه ۹)
	ظاهر آراسته	سر و وضع مرتب	سرو وضعش وطرز صحبت کردنش کلا اینا به نظر من عالی بود (مصاحبه ۱)
مدیریت	در نظر گرفتن شرایط	فرد حرفه ای شرایط را در نظر می گیرد	آدم حرفه ای کسی است که شرایط رو هم در نظر بگیره. من ماموریت پیش اومده که زدنم. اونقد پرخاش کردن. هیچ عکس العملی هم نشون ندادم (مصاحبه ۱)
	جدیت	جدیت	آدمیه که مسئولیتهایی رو که داره بطور احسن انجام می ده توشغلش جدیه بسیار جدیه همیشه. در کارآموزی جدی نیستند، شوخی میکنن (مصاحبه ۲)
	مدیریت صحنه	فرد حرفه ای محیط را مدیریت می کند و اجازه نمی دهد محیط روی کار او تاثیر بگذارد	کسیکه حرفه ای باشه این تنش ها رو مدیریت می کنه و ننمی ذاره رو انجام کارش خللی وارد کنه خوب پس جزو حرفه ای بودنه (مصاحبه ۶)
	هدفمندی	طبق اعداف پیش رفتن در زمینه تخصصی	با توجه به اون هدفی که با توجه به کارش در نظر گرفته اگه طبق اون اهداف پیش بره به اون می گن حرفه ای (مصاحبه ۳)
	قانع بودن	فرد حرفه ای قانع است و از کمترین امکانات بیشترین استفاده را می کند	فرد حرفه ای قانع هم هست. لزومی نیست تا یه بحرانی پیش بیاد و ما این تریاژ رو رعایت کنیم قانونی ما می تونیم مثلا برای یه مریض عادی هم از کمترین امکانات بیشترین استفاده رو بکنیم (مصاحبه ۷)
	خلاقیت	خلاقیت و مسئولیت حفظ جان بیمار	شنیدیم که یکی از تکنسین ها رفته سر صحنه رگه کاروتید مریضو بریدن و تونسته با یه لوله تراشه ساپورتش کنه. خون بند بیاد تا منتقلش می کنه. این نشون می ده که حرفه ایه فرد (مصاحبه ۵)
اخلاق حسنه	اعتماد به نفس	فرد حرفه ای با اعتماد به نفس کار می کند	هول نمی شدن و با اعتماد به نفس و با آرامش کارشونو انجام می دادن (مصاحبه ۸)
	آرامش	فرد حرفه ای با آرامش کار می کند	هول نمی شدن و با اعتماد به نفس و با آرامش کارشونو انجام می دادن (مصاحبه ۸)
	الگو بودن	فردحرفه ای الگو هست برای سایرین	از هر نظر که بگید تا اون جایی که تونستم سعی کردم اون واسه خودم یه الگو بزارم (مصاحبه ۱)
	صداقت	صداقت	آدمیه که صادقه (مصاحبه ۲)
	انصاف	رعایت انصاف	مسئولیتهایی رو که داره بطور احسن انجام می ده و منصفه (مصاحبه ۲)
	فداکاری	فداکاری	یه جاهایی لازم باشه که فداکاری هایی انجام بده کم کاری نکنه هرکاری که از دستش برمی اد انجام بده (مصاحبه ۲)
	با اخلاق بودن	با اخلاق بودن، احترام و در نظر گرفتن شان انسان، احترام به بیمار	احترام به مریض می ذاشت ... آدم با اخلاقی بود. همین قدر که شما با احترام و در شان یک انسان اونو ببینی و باهاش کار بکنی براش کفایت می کنه این حرفه ای گریه (مصاحبه ۳)
مسئولیت پذیر بودن	اعتماد به نفس	فرد حرفه ای با اعتماد به نفس کار می کند	هول نمی شدن و با اعتماد به نفس و با آرامش کارشونو انجام می دادن (مصاحبه ۸)
	آرامش	فرد حرفه ای خونسرد هست	همیشه خونسرد بود. به کار خودش ایمان داشت (مصاحبه ۵)
	مسئولیت پذیری	فرد غیرحرفه ای انجام مسئولیت های محوله طفره می رود	بعضی ها بودن مثلا تو رگ گیری می دیدن که چیزی بلد نیستن خودشون می رفتن و می دادن دست من که یه کارآموز بودم. خودشون می رفتن. این نشون می دادکه این حرفه ای نیست (مصاحبه ۵)

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

علاقمندی	به رشته اش علاقه داشته باشد	کسیکه واقعا آیندش واسش مهم باشه و اون حالا رشته ای که انتخاب کرده با توجه به علانقش باشه واسش تلاش می کنه زحمت می کشه (مصاحبه ۳)
قابل اعاتماد بودن	فرد حرفه ای باعث جلب اعتماد بیمار میشود	خیلی قرا خوشو معرفی می کرد و یک صمیمیتی ایجاد می کرد بین خودش و اون مریض و مریض هم می تونست بهش اعتماد کنه (مصاحبه ۴)
آینده نگر بودن	کسی که آینده برایش مهم باشد	کسیکه واقعا آیندش واسش مهم باشه و اون حالا رشته ای که انتخاب کرده با توجه به علانقش باشه واسش تلاش می کنه زحمت می کشه (مصاحبه ۳)
همکاری	همکاری خوبی با سایر همکاران دارد، به سایر همکارانش کمک می کند	همکار ی با سایر همکارا، خوب شاید یکی از همکارا اشتباه کنه بالای سر مریض نباید بهش توپ و تشر بزنی. کمک کردن به سایرهمکارا هم می تونه از عوامل حرفه ای گری باشه (مصاحبه ۹)
آمادگی جسمی و روانی	فرد حرفه ای با ورزش جسم را و با موسیقی یا موارد این چنین روح و روان خود را هم آماده نگه می دارد	ورزشهایی رو انجام بده که بتون اونو آماده کنه واسه حمل بیمار یا واسه صحنه هایی که گفتیم فرد می تونه با استفاده از یکسری موارد مثل موسیقی یا چیزای دیگه می تونه روح و روان خودشو آروم کنه و واسه کار آماده بشه (مصاحبه ۹)
آرامش	فرد حرفه ای با آرامش کار می کند	هول نمی شدن و با آرامش کارشونو انجام می دادن (مصاحبه ۸)
دقت	کارش را با دقت و با کمترین اشتباه انجام می دهد	کاراشو سریع و با دقت انجام می ده و اشتباه تو کاراش نیست یا اگه هم باشه اشتباهاتش خیلی کمه (مصاحبه ۸)

طبقه اصلی اول – تعریف حرفه ای گری

مشارکت‌کنندگان در بیان مفهوم حرفه‌ای گری در غالب موارد ابتدا به تعریف حرفه‌ای گری می‌پرداختند. حاصل تحلیل این مفاهیم ۳ ساب تم هست که عبارت‌اند از: انجام صحیح تکنیک‌ها، مسئولیت‌پذیری و در نظر گرفتن بیمار. در تحلیل موشکافانه بیانات دانشجویان ۱۴ ساب تم نیز نمایان گردید.

طبقه فرعی اول: انجام صحیح وظایف

دانشجویان در پاسخ به این سؤال که تعریف حرفه‌ای گری چیست؟ به انجام صحیح کار و پروسیجرها می‌پرداختند. این ساب تم خود شامل ۵ زیرمجموعه است از جمله: قانونمندی، انجام درست کار، به روز بودن، رعایت استانداردها و خلاقیت. تمامی شرکت‌کنندگان به این ساب تم اشاره داشتند. یکی از دانشجویان (شرکت‌کننده شماره ۴) در باب در نظر گرفتن قانون برای انجام درست وظایف می‌گفت «حرفه‌ای گری یعنی اون قوانین و اون خط‌مشی که واست تعیین شده رو بتونی به نحو احسن یعنی در حد توان اونو درنظر بگیری و به بهترین کیفیت انجام بدی». شرکت‌کنندگان اعتقاد داشتند یکی از ابعاد انجام صحیح وظیفه خلاقیت است «شنیدیم که یکی از تکنسین‌ها رفته سر صحنه رگه کاروتید مریضو بریدنه و او تونسته با یه لوله تراشه ساپورتش کنه. لوله تراشه رو طوری گذاشته که خون هدر نشه خون بند بیاد تا منتقلش می کنه. این نشون می ده که حرفه ایه فرد.»(شرکت کننده شماره ۵)؛ و یا «حرفه ای گری یعنی اون علمی که کسب کردی یا اون چیزایی که طبق استانداردکل دنیا یا همون شغلی که انتخاب کردی استانداردهایی داره حرفه ای گری یعنی اون قوانین و اون چیزایی که تو اون حرفه به عنوان قاون یا به عنوان اون خط مشی که واست تعیین شده اونارو بتونی به نحو احسن یعنی در حد توان اونو درنظر بگیری و به بهترین کیفیت انجام بدی» (شرکت کننده شماره ۴).

طبقه فرعی دوم: مسئولیت‌پذیری

مسئولیت‌پذیری از مفاهیمی بود که دانشجویان برای تعریف حرفه‌ای گری مکرر به آن پرداختند. این ساب

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

تم خود شامل ۶ زیرمجموعه است: احساس مسئولیت، احترام به رشته، علاقه‌مندی، رعایت ایمنی، تعهد و تجربه. یکی از دانشجویان در تعریف حرفه‌ای گری به احساس مسئولیت تأکید داشت «مثلاً ما به عنوان فوریت پزشکی شاید یک‌وقت‌هایی سر کار نباشیم ولی با صحنه‌ای برخورد کنیم باید تو اون صحنه‌ها یه حالت اون سرکارمونو داشته باشیم یعنی احساس مسئولیت کنیم» (شرکت‌کننده شماره ۹)؛ و یا در باب احترام به رشته یکی از دانشجویان بیان داشت «در واقع .... احترام به کارمون در واقع ... واسه اینکه به رشته خودش احترام بذاره باید حرفه‌ای باشه» (شرکت‌کننده شماره ۵). به اعتقاد دانشجویان علامت مسئولیت‌پذیری تعهد و تجربه است «ما باید به یک اصولی متعهد باشیم» (شرکت‌کننده شماره ۱۰)؛ و «حرفه‌ای گری می تونه با تجربه و پشتکار و تلاش به دست بیاد» (شرکت‌کننده شماره ۲).

طبقه فرعی سوم: در نظر گرفتن بیمار

مفهوم در نظر گرفتن بیمار نیز در تعریف حرفه‌ای گری استفاده شد. این ساب تم خود شامل ۳ زیرمجموعه بود: رعایت اخلاق، احترام به انسان و برقراری ارتباط خوب. به عنوان مثال یکی از شرکت‌کنندگان به ارتباط خوب با بیمار اشاره داشت «شاید قبل هر چیز به این برمی گرده که چطور بتونی با مریض و همراه مریض برخورد کنی» (شرکت‌کننده شماره ۷)؛ و شرکت‌کننده دیگری در مورد احترام به انسان بیان داشت «واسم فرق نمی کنه اون انسان چی باشه معتاد باشه یا یه پزشک باشه. آخرین کیسی که داشتیم تو پایگاه یه پزشک بود همون کاری رو براش انجام دادیم که واسه یه مرد عادی انجام می دادم. در اینجور مواقع فقط استرس دارم برای اینه که جون مریض حفظ بشه» (شرکت‌کننده شماره ۵).

طبقه اصلی دوم – اهمیت حرفه‌ای گری

دانشجویان برای تبیین مفهوم حرفه‌ای گری به ذکر اهمیت حرفه‌ای گری می‌پرداختند. حاصل تحلیل داده‌ها ۷ ساب تم بود که عبارت‌اند از: منفعت اجتماعی، آرامش، عدالت، ضرورتی برای فوریت‌های پزشکی، کم شدن اشتباهات، رعایت ایمنی و ارتقاء کیفیت. در باب منفعت اجتماعی دانشجویی بیان داشت: «موقعی که داره حرفه‌ای برخورد می کنه و حرفه‌ای داره شغلشو پیش می بره هم به نفع اولاً خودشه بعداً به نفع مددجو و مصدومه» (شرکت‌کننده شماره ۶). مشارکت‌کنندگان بیان داشتند که حرفه‌ای گری سبب ایجاد آرامش خواهد شد به عنوان مثال: «موقعی که داره حرفه‌ای برخورد می کنه خوب قطعاً خودش حتماً آرامش بیشتری داره» (شرکت‌کننده شماره ۶). دانشجویان اعتقاد داشتند حرفه‌ای گری باعث اجرای عدالت می‌شود «همکاری که داره کارشکنی می کنه کل یعنی شاید بگم ۸۰ یا ۹۰ درصد اون مأموریت رو داره رو دوش من می اندازه و منم واسه اینکه کم‌کاری نشه واسه مددجو واسه خانواده مددجو مجبورم تو اون ماموریت اینو تحمل کنم این باری که از دوش اون برداشته شده رو دوش منه مجبورم به خاطره مددجو و به خاطر خانواده مددجو مجبورم اینو تحمل کنم» (شرکت‌کننده شماره ۶). اهمیت حرفه‌ای گری را در ضروری بودن آن برای رشته فوریت پزشکی می‌دانستند «حرفه‌ای کار کردن تو فوریت پزشکی خیلی مهمه. چون که ما مرحله اول خط درمان هستیم و هم تعدادمون کمه و دو نفر سر صحنه می ریم و اینکه بحرانی‌ترین شرایطه و باید حرفه‌ای باشیم و باید کاملاً اشراف داشته باشیم به موضوعی که آموزش دیدیم» (شرکت‌کننده شماره ۸). دانشجویان بیان داشتند که اگر حرفه‌ای عمل شود میزان بروز اشتباهات هم کمتر خواهد شد به عنوان مثال یکی از شرکت‌کنندگان در توضیح تجربه واقعی خود از پیشگیری از اشتباه دارویی

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

همکار طرحی تحت نظر خود می‌گوید: «شاید منم اصلاً حواسم نبود و اینو می‌زدیم برای مریض ممکن بود مریض از دست بره و اصلاً هیچ‌کس هم نفهمه که ما این کارو کردیم اما عذاب وجدان تا آخر عمر داریم» (شرکت‌کننده شماره ۷). حرفه‌ای گری باعث توجه بیشتر به رعایت ایمنی می‌شود «هرچه حرفه‌ای‌تر باشه باید بیشتر رعایت کنه چون‌که بیشتر متوجه می شه که این عفونت‌ها ممکنه چه تأثیراتی داشته باشه» (شرکت‌کننده شماره ۸). اعتقاد دانشجویان این بود که با حرفه‌ای کار کردن می‌شود کیفیت را ارتقاء داد «ما باید تلاش کنیم کیفیت عملکرد حرفه‌ای رو بالا ببریم» (شرکت‌کننده شماره ۱۰).

طبقه اصلی سوم – مشخصات فرد حرفه‌ای

در تحلیل داده‌ها تم دیگری نیز خودنمایی کرد تحت عنوان مشخصات فرد حرفه‌ای. دانشجویان در پاسخ به این سؤال که فرد چه مشخصاتی دارد که توجه شما را به عنوان یک فرد حرفه‌ای جلب می‌کند، به ابعاد بسیار متنوعی پرداختند که نهایتاً در کنکاش موشکافانه بیانات آن‌ها ۶ ساب تم و ۳۴ ساب تم متبلور گردید.

طبقه فرعی اول: اجرای صحیح پروسیجرها

دانشجویان اعتقاد داشتند نشانه حرفه‌ای بودن اجرای صحیح پروسیجرها است. «تو کارشون واقعاً مسلط بودن یعنی کارشونو به درستی انجام می‌دادن» (شرکت‌کننده شماره ۹). این ساب تم شامل ۷ زیرمجموعه است از جمله: خوب کار کردن، قانونمندی، دقت، حفظ ایمنی، تجربه، سرعت عمل و جدیت. تمام شرکت‌کنندگان به این ساب تم اشاره داشته‌اند و اولین مشخصه‌ای که از یک فرد حرفه‌ای شرح می‌دادند اجرای عملی تکنیک‌های کاری بود؛ مثلاً «در کار جدی باشد، کسی که حرفه‌ای نباشد سرسری رد می‌شود. به‌صورت انتخابی از آموزش‌هایش انجام می‌دهد و کلاً آنچه را یاد گرفته را تمام و کمال انجام نمی‌دهد». یا «در سریع‌ترین وقت ممکن وارد آمبولانس بشه و بدون هیچ کم و کاستی به محل مأموریت برسه»(شرکت‌کننده شماره ۲).

طبقه فرعی دوم: داشتن علم و اطلاعات کافی

اطلاعات علمی مناسب و به روز از مواردی بود که دانشجویان برای یک فرد حرفه‌ای قائل بودند. این ساب تم نیز خود شامل ۲ زیر مجموعه است: ۱-به روز بودن و ۲- تجربه. دانشجویی در بیان این مفهوم گفت: «چیزایی مثل آی وی گرفتن دیگه با تجربه به دست میاد ولی بعضی چیزا باید علمی باشه مثل سی پی آر ۲۰۰۵ می‌گفتن ای بی سی ولی الان می گن سی ای بی اینو دیگه یه انجمن جهانی اومده اینوتائید کرده منم باید تابع اون باشم»(شرکت‌کننده شماره ۴)؛ و یا «توی پایگاه یکی هست حرفه ایه واقعاً همیشه می ریم ازش سؤال می‌پرسیم از تجربیاتش یاد می‌گیریم» (شرکت‌کننده شماره ۵).

طبقه فرعی سوم: داشتن ارتباط خوب

داشتن ارتباط خوب با بیمار و همراهان وی از ویژگی‌های است که از نظر دانشجویان یک فرد حرفه‌ای دارد. «سرووضعش و طرز صحبت کردنش کلاً اینا به نظر من عالی بود» (شرکت‌کننده شماره ۱). یا «اول از همه ... باید یه اخلاق درست وکارآمد داشته باشیم اخلاق خوب از ارتباط شروع می شه تا رعایت حق بیمار. ایشون می اومد و به بهترین شیوه بیمارو آروم می کرد و کارشو انجام می‌داد»(شرکت‌کننده شماره ۹).

طبقه فرعی چهارم: مدیریت

شرکت‌کنندگان مدیریت را با زیرمجموعه‌های در نظر گرفتن شرایط، جدیت، مدیریت صحنه، هدفمندی، قانع بودن، خلاقیت، اعتماد به نفس و آرامش، به عنوان مشخصات یک فرد حرفه‌ای تبیین نمودند. دانشجویی بیان داشت «واقعاً همیشه سیستم نمی آد همه اون

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

تجهیزاتی که من می خوام رو برام در اختیارم بذاره باتوجه به شرایط اقتصادی ممکنه کمتر هم بشه لزومی نداره همیشه تجهیزات کامل باشه. اگه کامل باشه خوب چه بهتر فرد حرفه ای قانع هم هست.
لزومی نیست تا یه بحرانی پیش بیاد و ما این تریاژ رو رعایت کنیم قانونی ما می تونیم مثلاً برای یه مریض عادی هم از کمترین امکانات بیشترین استفاده رو بکنیم»(شرکت‌کننده شماره ۷). شرکت‌کننده دیگر مدیریت را در نظر گرفتن شرایط می‌دانست و می‌گفت «آدم حرفه‌ای کسی است که شرایط رو هم در نظر بگیره. من مأموریت پیش او مده که زدنم. اونقد پرخاش کردن. هیچ عکس‌العملی هم نشون ندادم»(شرکت‌کننده شماره ۱).

طبقه فرعی پنجم: اخلاق حسنه

اخلاق حسنه نیز با مفاهیمی چون الگو بودن، صداقت، انصاف، فداکاری، اخلاق خوب، اعتمادبه‌نفس و آرامش به عنوان مشخصه فرد حرفه‌ای توسط دانشجویان تبیین گردید. به عنوان مثال «یه جاهایی لازم باشه که فداکاری‌هایی انجام بده کم‌کاری نکنه هرکاری که از دستش برمیاد انجام بده»(شرکت‌کننده شماره ۲)؛ و یا «احترام به مریض می ذاشت ... آدم با اخلاقی بود. همین‌قدر که شما با احترام و در شان یک انسان اونو ببینی و باهاش کار بکنی براش کفایت می کنه این حرفه‌ای گریه»(شرکت‌کننده شماره ۳).

طبقه فرعی ششم: مسئولیت‌پذیری

شرکت‌کنندگان مسئولیت‌پذیری را با مفاهیمی چون علاقه‌مندی، قبل اعتماد بودن، آینده‌نگری، همکاری، آمادگی جسمی و روحی، آرامش و دقت تبیین نمودند. « خودشو معرفی می‌کرد و یک صمیمیتی ایجاد می‌کرد بین خودش و اون مریض و مریض هم می تونست بهش اعتماد کنه»(شرکت‌کننده شماره ۴). «یعنی یه جوری اینو مدیریت می‌کرد و برای بیمار هم توضیح می‌داد که خود مریض بیشتر از ما همکاری می‌کرد»(شرکت‌کننده شماره ۴). «کسی که واقعاً آیندش واسش مهم باشه و اون حالا رشته‌ای که انتخاب کرده با توجه به علائقش باشه واسش تلاش می کنه زحمت می کشه کسی که واقعاً آیندش واسش مهم باشه و اون حالا رشته ای که انتخاب کرده با توجه به علائقش باشه واسش تلاش می کنه زحمت می کشه»(شرکت کننده شماره ۳). «کاراشو سریع و با دقت انجام می ده و اشتباه تو کاراش نیست یا اگه هم باشه اشتباهاتش خیلی کمه»(شرکت کننده شماره ۸).

بحث و نتیجه‌گیری

مفهوم حرفه‌ای گری از دیدگاه دانشجویان فوریت‌های پزشکی در غالب موارد با مفاهیم صاحب‌نظران در سایر مطالعات همخوانی داشت. دانشجویان به اکثر موارد در منشور حرفه‌ای گری اشاره داشتند. مواردی مانند تعالی و افتخار بیان نشدند و برخی موارد نیز خیلی مورد توجه دانشجویان نبود. در این مطالعه تم‌های: تعریف حرفه‌ای گری، اهمیت حرفه‌ای گری و مشخصات فرد حرفه‌ای بیانگر دیدگاه و تجارب شرکت‌کنندگان در خصوص تبیین مفهوم حرفه‌ای گری بود. در تعریف حرفه‌ای گری مفاهیمی چون انجام صحیح وظایف، مسئولیت‌پذیری و در نظر گرفتن بیمار متبلور شد. یمانی در تعریف حرفه‌ای گری می‌نویسد: حرفه‌ای گری برخورداری از نگرش و رفتارهایی است که شامل ویژگی‌های فداکاری و ازخودگذشتگی؛ محبت و دلسوزی؛ احترام به دیگران (بیمار، همکار، پرسنل)؛ برقراری ارتباط مناسب با بیماران و همکاران؛ پذیرش خطا و اشتباه؛ تعهد و مسئولیت‌پذیری؛ رازداری؛ و صداقت و راست‌گویی است (۱۶)

در بیان اهمیت حرفه‌ای گری مفاهیمی چون منفعت اجتماعی، آرامش، عدالت، کم شدن اشتباهات رعایت ایمنی و ارتقاء کیفیت متبلور گردید. معصومی در مقاله

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

خود در مورد اینکه تعریف تعهد حرفه‌ای پزشکی چیست می‌نویسد: حرفه‌ای گری مهم است چون مانع سوءاستفاده از قدرت، غرور، طمع، دروغ و تقلب، نبود وجدان کاری و تعارض منافع می‌شود (۳). مطالعات نشان داده‌اند که عملکردهای نامطلوب در طبابت بیشتر ناشی از رفتارهای غیرحرفه‌ای است تا نبود دانش یا مهارت (۱۷). با افزایش تعهد حرفه‌ای میزان رضایت شغلی افزایش می‌یابد (۱۸).

دربیان مشخصات فرد حرفه‌ای مفاهیمی چون اجرای صحیح پروسیجرها، علم و اطلاعات به روز، ارتباط خوب، مدیریت، اخلاق حسنه و مسئولیت‌پذیری متبلور گردید. حرفه‌ای گری اساس قرارداد پزشکان با جامعه است که در آن به صداقت، احترام، تعهد و اعتماد تأکید شده است (۱۲). شأن حرفه‌ای یک حق ذاتی نیست بلکه از طرف جامعه اعطا شده است حفظ این شأن و منزلت بستگی به اعتقاد افراد جامعه به قابل‌اعتماد بودن اعضای آن حرفه دارد بنابراین حرفه مندان برای اینکه قابل اعتماد باقی بمانند باید به تعهدات تعیین شده توسط جامعه پایبند باشند (۳). بورد تخصصی طب داخلی آمریکا اخلاق حرفه‌ای را در ابعاد مسئولیت‌پذیری، وظیفه‌شناسی، درستکاری و احترام بیان می‌کند (۱۴). حرفه‌ای گری رفتارهایی است که پزشک را سزاوار اعتماد بیماران و جامعه می‌گرداند (۲).

منشور حرفه‌ای گری که توسط برد طب داخلی آمریکا و فدراسیون طب داخلی اروپا در سال ۲۰۰۲ تدوین گردید بر پایه ۳ تعهد (بالاترین کیفیت در عمل به حرفه – اولویت منافع بیمار – پاسخگویی به نیازهای جامعه) و ۶ عنصر (ازخودگذشتگی، پاسخگویی، تعالی، افتخار، امانت‌داری و احترام به دیگران) استوار است (۱۶). در مقایسه مفاهیم بیان شده توسط دانشجویان با ۳ تعهدی که در منشور حرفه‌ای گری تأکید شده است کیفیت خدمات با مفاهیمی چون قانونمندی، انجام درست‌کار، به روز بودن رعایت استانداردها و خلاقیت اشاره شد و اولویت منافع بیمار با مفاهیمی چون در نظر گرفتن بیمار، احترام به انسان و برقراری ارتباط خوب توضیح داده شد؛ اما مشخصاً به پاسخگویی به نیازهای جامعه اشاره نکردند اما مفهوم مسئولیت‌پذیری، مدیریت، قانع بودن و خلاقیت می‌توانند بخشی از پاسخگویی باشند. در مقایسه مفاهیم بیان‌شده توسط دانشجویان با ۶ عنصری که در منشور حرفه‌ای گری تأکید شده است ازخودگذشتگی با مفهوم فداکاری، پاسخگویی با مفاهیم مسئولیت‌پذیری، آینده‌نگری، هدفمندی و مدیریت و احترام به دیگران با مفاهیم احترام به انسان و بااخلاق بودن و عنصرتعالی با مفهوم به روز بودن مورد تأکید قرار گرفتند؛ اما عناصر افتخار و امانت‌داری بیان نشدند.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی کردستان با عنوان تبیین مفهوم حرفه‌ای گری از دیدگاه دانشجویان فوریت‌های پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ۱۳۹۷ با کد اخلاق IR.MUK.REC.1397.062 است.

References

1-Nemati S, Saberi A, Heidarzadeh A. Medical professionalism and its education to medical students. Res med educ. 2010 Apr 10; 2(1):54-61.

2-Akbarifarmad S. Reviow of medical professionalism assessment methods. Med Hist. J.2011; 3(8):119-139. [Persian]

3-Masoomi R, Asghari F, Mirzazade A. What is medical professionalism and how should we teach it? Journal of medical education and development. 2018; 13 (3):176-193 [Persian].

4-Farastkhah M. The role of academic ethics in promotion of higher education. Journal of

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]

ethics in behavior 2007; 27(1): 24-27. [Persian]
5-Mirmoghtadaie ZS, Ahmadi S, Hosseini MA. Exploring the Process of Professionalism in Clinical Eductin. Res Med Educ. 2013; 5 (2): 46-54. [Persian]
6-Tabatabai SH, Aabasi M. The role of Virtue based ethics in the education and training of medical professional commitment. Medical ethics journal.2012; 6(18): 143-160. [Persian]
7-Tabatabaei A, Abbaszadeh A, Mohamadnejad E. Nursing and professionalism: perception of cardiac care unit nurses. J Qual Res Health Sci. 2015; 4 (1) :87-97 (persian)
8-Nikbakht e nasrabadi A. Professional understanding of the necessity of providing moral care. The fourth Iranian annual congress of medical ethics and the fourth congress of nursing ethics. Iranian Journal of Medical Education. 2016; 8 (7) :1-215(persian)
9-Fasihi Harandy T, Soltani Aarbshahi k. A survey of input and process of clinical education in Iran University of medical science. Payesh. 2003; 2 (2): 131-6. [Persian]
10-Saberi A, Nemati S, Fakhrieh Asl S, Heydarzadeh A, Fahimi A. Education of Medical Professionalism and the Role of Educators of Guilan University of Medical Sciences, Iran, According to its Residents. Strides Dev Med Educ. 2013; 10 (2) :218-224
11-Mohammadi A, Kohan N, Monajemi F, Bidari A. The current stance of Continuous Medical Education and Continuous Professional Development in the world, a review article. TEB VA TAZKIEH. 2014; 23 (1 and 2):9-20. [Persian]
12-West CP, Shanofelt TD. The influence of personal and environmental factors on professionalism in medical education. BMC Medical education, 2007,7:29
13-Graneheim UH, Lundman B. Qualitative contentanalysisis in nursing research: consepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. Nurse Educ Today 2004;24(2):105-120
14-Blackall G, Melnick S, Shoop G, George J, Lerner S, Wilson P. Professionalism in medical education: The development and validation of a survey instrument to assess attitudes toward professionalism. Medical teacher, 2007;29,e58-e62
15-Polit DF. Bbck CT. essentials of nursing research: methods, appraisal, and utilization. 8th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2014
16-yamani N, changiz T, Adibi P. professionalism and hidden curriculum in medical education. esfehan university of medical sciences.2009
17-Kaczmarczyk JM, Chuang A, Dugoff L, Abbott JF, Cullimore AJ, Dalrymple J, et al. e-Professionalism: a new frontier in medical education. Teaching and learning in medicine 2013; 25(2): 165-70.
18-Moradi M, Khatooni M, Zighami R, Jahanihashemi H, Sheikh M. Relationship between Professional Commitment and Job Satisfaction in Qazvin's Pubic Educational Hospital Nurses. Medical ethics journal. 2013; 7(24):55-78 [Persian]

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-17]